

Najmanj politične stranke vedo o varnosti in zdravju pri delu

Na predvolilna vprašanja ZSSS in Pergama je odgovorilo zgolj osem od tistih političnih strank, ki so napovedale, da se bodo na junijskih predčasnih državnozborskih volitvah potegovale za izvolitev v državni zbor. To zato velja ceniti.

Njihovi odgovori dajejo zanimiv vpogled, koga te stranke prepoznavajo kot svoje volivce in čigave interese torej želijo zastopati, če bodo izvoljene. Nekateri med njimi zastopajo npr. izključno interese delavstva (kot jih sami razumejo) ali pa izključno interese malih delodajalcev. Le redke poznajo potrebe velikega gospodarstva in še manj vedo, kako ga nagovoriti.

Na vprašanja se je odzvala le ena od političnih strank, ki so bile v iztekajočem se mandatu v vladajoči koaliciji, kar se je odražalo s poznavanjem aktualne problematike. Celotna opozicijske državnozborske politične stranke pa slabo poznajo problematiko trga dela in socialnih zavarovanj, s katero se je zadnja štiri leta ukvarjala izvršna oblast. Njihovi odgovori so zato splošni in malo povedo, kako bi v primeru volilne zmage urejali trg dela in reformirali socialna zavarovanja.

Praviloma povedo, za kaj si bodo prizadevali, a ne tudi, s katerimi ukrepi se da te cilje sploh uresničiti. Izjema so kratki in jedrnatih odgovori s kompetentnim seznamom ukrepov za doseg ciljev. Na srečo je nekaj tudi takih. Spodbujam vas, da jih odkrijete z branjem njihovih odgovorov! Objavljeni so na spletni strani ZSSS.

Svoj komentar odgovorov osmih političnih strank bom omejila na zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, dolgotrajno oskrbo ter varnost in zdravje pri delu. Večina političnih strank je med prioritete svojega delovanja, če jim bo uspel preboj v državni zbor, uvrstila **zdravstvo**. Prav gotovo ne po naključju, saj je aktualni ministrici za zdravje zaradi celoletnega iskanja

soglasja znotraj vladajoče koalicije zmanjkalo časa za zakon, ki naj bi reformiral zdravstveno zavarovanje. Javna razprava v zadnjem letu o njenem predlogu reformnega zakona je pokazala, da imajo različne politične in poslovne skupine zelo različne predloge za to reformo. Odgovori političnih strank jih odsevajo. Nekateri politične stranke v javnem zdravstvu in univerzalnem obveznem zdravstvenem zavarovanju vidijo zagotovilo, da bo popolno zdravstveno varstvo tudi poslej dostopno vsakomur na podlagi solidarnosti med bogatimi in revnimi ter zdravimi in bolnimi. Vsaj ena pa je sklenila zastopati interese poslovnih lobijev, ki nas želijo prepričati, da nam bo boljše, če se javni sistem nadomesti s tržno konkurenco med zasebnimi zavarovalnicami in izvajalci zdravstvenih storitev.

Politične stranke z eno izjemo ne načrtujejo enako radikalne **reformne obveznega pokojninskega zavarovanja**. Le ena od strank pa bo zagovarjala uvedbo tristebnega pokojninskega sistema z obveznim naložbenim stebrom. Ne pove pa, koliko več bi nas stal pokojninski sistem v prehodnem obdobju iz sedanjega v tak nov pokojninski sistem. Druge politične stranke si večinoma cilje postavljajo v smeri dviga zajamčene pokojnine vsaj na raven praga revščine. Malokateri vedo, kako doseči dvig zneskov prenizkih preostalih pokojnin. Vsaj ena pa le predlaga, kako konkretno kmalu doseči dvig pokojnin za 10 odstotkov. Še ena vsaj načeloma pove, kako dolgoročno do višjih pokojnin. Le redkokatera politična stranka ve, kako napolniti **demografski sklad** s pokojninsko rezervo za čas, ko bo premalo denarja za pokojnine. Vedo pa za potrebo ljudstva, da se sistemsko uredi zavarovanje za **dolgotrajno oskrbo** ostarelih in onemoglih. A le redke so se opredelile, kako razmejiti odgovornost družine in države pri njihovi formalni in neformalni dolgotrajni oskrbi.

Najmanj politične stranke vedo **o varnosti in zdravju pri delu**. Ne poznajo pravih vzrokov, zakaj še vedno čakamo na nov

predpis, ki bo določil postopek za verifikacijo poklicnih bolezni. Zelo malo tudi vedo, kako se ustvarja poklicno zdravje in s katerimi ukrepi znajo to sistemsko dosežati v državah EU z najdaljšo tradicijo nagrajevanja delodajalcev, ki skrbijo za poklicno zdravje svojih delavcev.

Politične stranke večinoma premalo vedo **o socialnem dialogu** med vlado in socialnimi partnerji, ki poteka v ekonomsko-socialnem svetu. Le malokateri poznajo lanska priporočila socialnih partnerjev za pokojninsko reformo in sindikatov za zdravstveno reformo. Moj vtis je, da nas tako ali drugače po volitvah kot vedno čaka začetno obdobje, ko mora nova vlada na novo odkrivati socialni dialog, in da brez socialnih partnerjev ne more dosežati premikov na bolje.

Lučka Böhm, izvršna sekretarka ZSSS za varnost in zdravje pri delu